

PRACA

Pismo poświęcone s rawie robotników i inteligencji pracującej.

Cena prenumeraty:
Miesięcznie Mk. 100
na prowincji „ 110

UWAGA: Prenumeratę, oraz wszelkie należności przesyłane pocztą, należy adresować jak następuje:
PAWEŁ URBANIAK
Łódź, Przejazd Nr. 8, „Praca“.

Administracja otwarta od g. 9 rano
..... do 7 wieczorem. ....

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki
..... od 5 — 7 wieczorem. ....

Sekretariat Redakcji otwarty dla publiczności od 7—9 wiecz. codziennie.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.

Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważane są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ

Przed tekstem mk. 25.—
w tekście mk. 15.—po tekście reklamy mk. 10.—, nie: krologi mk. 10.—, z wyjątkiem mk. 7.00 za wiersz petytowy jednolamowy.

Ogłoszenia drobne 2.50 m za wyraz, dla poszukujących pracy 2.—

Ogłoszenia nadsyłane po g. 6 wiecz. 50 proc. drożej

Redakcja i administracja Przejazd № 8.

TELEFON 46 32.

Konto czekowe P. K. 0.60143

Teatr Miejski

Dzielnia 18.
pod dyrekcją Al. Zolwerowicza.

Poniedziałek 24 b. m. po cenach znizonych

„Szopka Polska“

w 4 aktach, Or-Ota.

Wtorek 25 b. m.

„Chory z urojenia“

kom. w 3 akt. Mollera z prolog, epilog, i baletem.

Sroza 26 b. m. po cenach znizonych

„Szopka Polska“

w 4 aktach, Or-Ota.

TELEGRAMY

Z Francji.

Briand o Niemcach.

PARYZ, 23. (PAT). W mowie, wygłoszonej w Izbie deputowanych przed głosowaniem Briand powiedział między innymi: Francja oczekuje od dwóch lat na zapłacenie długu. Byłoby to zaprzeczeniem wszelkiej sprawiedliwości, gdyby sprawcy wojny uchylali się od odpowiedzialności. Naród francuski, który ma świadomość swej siły, a który wie w jaki sposób użyłoby jej Niemcy, gdyby były odniosły zwycięstwo, oczekuje od parlamentu i rządu realnych dowodów zwycięstwa i jego skutków. Nie uważamy siły za skuteczny środek do uzyskania naszych celów, jednak nie możemy dopuścić do tego, aby cierpliwość Francji uważano za oznakę jej słabości.

Zamierzam wpłynąć na sojuszników w tym duchu, abyśmy jaknajszybciej doszli do rezultatów, celem uchronienia Francji od nowych ofiar finansowych. Tylko wtedy uznaję, że Niemcy nie mogą zapłacić odszkodowań, jeżeli twierdzenie to będzie poparte należytemi dowodami.

Sojusznicy zbadali zdolność płatniczą Niemiec i porozumia się z sojusznikami, celem uzyskania maximum rezultatów zwycięstwa. Sojusznicy są uprawnieni do poczynienia badań, czy Niemcy czynią istotnie odpowiednie wysiłki, aby spełnić zobowiązania, czy nie ukrywają znacznej części swych dochodów. Mamy prawo kontrolowania wywozu i sprawdzenia, czy produkcja fabryk jest normalna.

Jednak rząd byłby lekkomyślnym, gdyby używał siły, nie wyczerpawszy przedtem wszystkich innych możliwych środków. Ścisłe porozumienie, oraz wspólne akcje sojuszników są konieczne w tym celu, aby nie dać Niemcom możliwości uchylenia się od spłaty znacznej części ich długu.

O zdolności płatniczej Niemiec.

CHORSEA, 23. (PAT). Radjo. „Times“ pisze, że Niemcy udzieliły odpowiedzi na 41 pytań przedłożonych niemieckim rzeczoznawcom finansowym w Brukseli przez ekspertów ententy. Dziennik uważa odpowiedzi te na ogół za zadawalające. Są one rzeczowe i dają pewną podstawę, na której można oprzeć dalszą ocenę zdolności płatniczej Niemiec. Z 41 pytań 15 pozostało bez odpowiedzi. Bez odpowiedzi pozostała także sprawa wywozu kapitałów zagranicę. Wprawdzie sprawa ta uregulowana została z czerwca 1918 wiadomo jednak ogólnie, że i po tym terminie olbrzymie sumy wywieziono z Niemiec zagranicę.

O rozbrojeniu Niemiec.

PARYZ, 23. (PAT). Havas. Gen. Nollet, przewodniczący międzynarodowej komisji kontrolnej w Niemczech, przybył do Paryża, celem przedstawienia konferencji sojuszniczej sprawozdania w sprawie rozbrojenia Niemiec.

Po 170 milj. funtów rocznie.

POLDHU, 23. (PAT) Radjo. Donoszą, że komisja odszkodowań przedłożyła Radzie Najwyższej propozycje, według których Niemcy mają przez lat 5 płaćć po 170 milionów funtów.

Stanowisko Anglii.

PARYZ, 23. (PAT) „Petit Parisien“ donosi z kół odczaszających Lloyd George, że premier angielski ustalił po długich konferencjach stanowisko Anglii w każdej konferencji paryskiej. Dziennik twierdzi, że Lloyd George proponuje udzielenie Austrii kredytu 50 milionów funt. W związku z tą propozycją przedłoży Lloyd George plan udzielenia kredytów państwom mającym niską walutę, a które pragną zwalczyć przesilenie gospodarcze.

O książki dla bibliotek.

NAUEN, 23. (PAT) Radjo. Stowarzyszenie naukowe w Kopenhadze, najpoważniejsza duńska instytucja naukowa, przystąpiło do utworzenia wydziału, którego zadaniem będzie przesłanie książek do bibliotek krajów posiadających słabą walutę zwłaszcza do Francji, Polski, Belgii itp., jak również bezpłatnie pośredniczenie w zakupie książek i czasopism dla tych krajów.

W sprawie tranzytu.

PARYZ, 23. (PAT.) Havas. Komisja dla uregulowania sprawy tranzytu między Niemcami a Prusami Wschodnimi przez korytarz polski i Wisłę zakończyła swe prace, które doprowadziły do zawarcia prowizorycznej konwencji.

Przesilenie rządowe w Czechach.

PRAGA, 23. (PAT.) Przesilenie rządowe przeszło w stadium najostrzejsze. Minister aprowizacji zgłosił swą dymisję.

O komitety robotnicze.

PARYZ, 23. (PAT.) Federacja robotników metalurgicznych we Francji zwróciła się do przemysłowców z propozycją zaprowadzenie w fabrykach komitetów wybranych z łona robotników, członków syndykatów, których celem byłoby czuwanie nad tem, aby przestrzegać praw robotników. Związek przemysłowców metalurgicznych odpowiedział odmową.

Pomoc Ameryki.

WARSZAWA 23. Rozwijająca się akcja pomocy dla dzieci z miesiąca na miesiąc zyskuje na intensywności. Według sprawozdań polsko amerykańskiego Komitetu pomocy dzieciom w miesiącu styczeniu wartość artykułów, zużytkowanych na ten cel wyniesie 1,200,000 dolarów, co równa się około miliardowi marek. Akcja według zapewnień Komitetu będzie w tej intensywności prowadzona do nowych zbiorów. Dla zapewnienia jej dostatecznych funduszy odbywa się obecnie na terenie St. Zjednoczonych, dzięki staraniom Hoovera, zbiórka. Według napływających raportów wyniki są bardzo zadawalające.

Z Hiszpanji.

MADRYT, 22. (PAT). Havas. Organ urzędowy „Epoka“ przypuszcza, że na poniedziałkowym posiedzeniu Rady ministrów omawiana będzie kwestja zaufania dla króla.

MADRYT, 23. (PAT) Havas. Strajkujący funkcjonariusze min. finansów powrócą w poniedziałek do pracy.

W przededniu plebiscytu na Górnym Śląsku.

Bardzo słusnie

BYTOM 23. (PAT). Władze koalicyjne wydalily z G Śląska nauczyciela niemieckiego Hartmanna, który namawiał innych nauczycieli, aby nie stosowali się do rozporządzeń władz koalicyjnych w sprawie nauki języka polskiego.

Kupcy bydgoscy na plebiscy.

BYDGOSZCZ, 23. (PAT) — Tutejsi kupcy, którzy w ubiegłym tygodniu postanowili opodatkować się na rzecz plebiscytu górnośląskiego i zbrali na ten cel już przeszło 1 milion marek.

Wrzenie w armji rządu kowieńskiego.

WILNO, 23. Sąd wojenny w Kownie skazał szeregowca 1 pułku piechoty, bolszewika, na karę śmierci. Przeciwko temu wyrokowi pułk ten zaproteściował i przeszedł do otwartego buntu. Tylko dzięki ściągnięciu silnych i pewnych oddziałów wojskowych i obsadzeniu przez nie miasta, zdołano utrzymać porządek. Rząd kowieński zmuszony był zamienić karę śmierci na więzienie.

W ostatnich czasach na Litwie kowieńskiej daje się zauważyć silna agitacja bolszewicka. Nic jej schodzą się w przedstawicielstwie bolszewickim w Kownie. Na czele przedstawicielstwa stoi Axelrod.

Ze stolicy i z kraju

Wiec NPR w Toruniu.

TORUN 23. (PAT). Dziś odbył się tu wiec robotniczy, zorganizowany przez NPR. Sytuację polityczną Polski w ogólnosci a Pomorza w szczegolności zreferował prezes NPR Chądziński. Referat w sprawie G. Śląska wygłosił profesor Baliński.

Po dyskusji przyjęto dwie rezolucje. Pierwsza z nich wzywa społeczeństwo, a przedewszystkiem lud pracujący, aby w tej decydującej chwili nie szczędził materialnej i moralnej pomocy w celu zapewnienia ludowi górnośląskiemu zwycięstwa. Druga wyraża posłom i kierownikom NPR pełne zaufanie.

Od wydawnictwa.

Niniejszem podajemy do wiadomości zainteresowanych, że zwrotna po roku pożyczka w 100 markowych obligacjach na dziennik „Praca“ sprzedawana będzie tylko do końca bieżącego miesiąca. Każdy kto chce się przysłużyć piśmie, oraz chce brać udział w losowaniu 50 milionówek, niech się spieszy z kupnem pożyczki, którą nabywać można w Administracji (Przejazd 8)

zaś posła Albina Nowickiego, który zawiódł zaufanie wyborców wzywa do natychmiastowego złożenia mandatu.

Walka z księgosuszem.

WARSZAWA, 23. (PAT) Walka z księgosuszem mimo wielkich trudności i braków technicznych wszelkiego rodzaju rozwija się pomyślnie. Liczba zwierząt chorych zmniejszyła się z 3805 na 2428. Straty, jakie kraj poniósł dotychczas wskutek księgosuszu wyrażają się liczbą 5624 sztuk bydła, co według ceny szacunkowej z listopada, licząc średnio 18,000 za sztukę, wynosi 83 miliony 584,000 mk. Państwa zachodnie, rozumiejąc groźbę położenia i obawiając się przedostania się zarazy poza zachodnią granicę Polski, przyrzekły Polsce pomoc w personelu technicznym i materiałach. Pomoc ta nadeszła już częściowo do Polski. Roboty przygotowawcze na stacji przeciw-księgosuszowej w Puławach postępują w szybkim tempie. Do masowego szczepienia surowicy będzie można przystąpić w marcu r.b.

Rada portowa w Gdańsku.

WARSZAWA, 23. (PAT.) Rząd polski zamianował członkami Rady portowej w Gdańsku: Antoniego Doermana, dr. Stanisława Sławskiego, Wacława Gottlicha i Stefana Grabskiego. Nominacja 5 członka nastąpi później.

Emigracja do Ameryki.

WARSZAWA, 23. (PAT) Między rządem Rzeczypospolitej a Waszyngtonem toczy się korespondencja dyplomatyczna w sprawie emigracji do Ameryki.

W pierwszym rządzie chodzi o to, aby uzyskać pewne ulgi dla uchodźców z Ukrainy, którzy znajdują się w położeniu krytycznym.

Jak słychać, pertraktacje są na dobrej drodze i w tych dniach mają być zakończono: pomyślnie.

Wszecznica handlowa w Krakowie.

KRAKOW, 21 stycznia (PAT). Kwestja powołania do życia Wszeczniczy handlowej w Krakowie znajduje się na najlepszej drodze. Brak tylko lokalu.

Niedługo będą nowe wybory dlatego składajcie fundusze na wybory NPR.

Ruch komunistyczny w Niemczech.

Aresztowanie 7 przywódców nielegalnych komunistycznych organizacji wojskowych w Niemczech, wywołało ogromne wrażenie. Jak donoszą pisma berlińskie, ze znalezionej materjału dowodowego i z zeznań aresztowanych okazuje się, że organizacja ta zamierzała wszcząć akcję poważniejszej natury, przyczem opierała się na zasadach wojskowych. Naczelne kierownictwo wojskowe znajdowało się w Essen. W organizacji brał czynny udział kap. Schrör oraz pewien b. porucznik, a obecnie naczelnik ludowy. Kierownictwo polityczno organizacji znajdowało się w Berlinie. Członkami jej byli wyłącznie tylko zwolennicy partji komunistycznej. Władze posiadają tekst liczących rozporządzeń sztabu organizacji, książeczki wypłat żołdowych, plan organizacji, jak również i mapy sztabu generalnego.

Dziwna gospodarka wydziału narodowego w Ameryce i Białego Krzyża w Polsce.

Pisma polskie w Ameryce zamieszczają cyfry finansowe sprawozdania Wydziału narodowego w Chicago za czas od 1 grudnia 1919 r. do końca sierpnia 1920 r. i mocno się niemi gorzą. Istotnie niektóre pozycje wydatków budzić muszą dziwnie bardzo wrażenie.

Fundusz, który był do dyspozycji (1,331,649.07 dolarów — przeszło miliard marek), złożyła, jak pisze „Telegram Cudzienny”, Polonia amerykańska na następujące cele: „na ratowanie od śmierci głodowej braci i siostr w ojczyźnie; dla niesienia pomocy dzieciom w Polsce; na niezapłacone nomocy żołnierzom polskim; na polski Czerwony Krzyż; na fundusz plebscytowy; na przewóz zboża do Polski”. Tymczasem w rubryce wydatków znajdujemy pozycje takie, jak: w markach polskich 500,000 ks. arcybiskupowi Teodorowiczowi „na cele polityczne”, tyleż biskupowi Błazewskiemu „na cele pomocnicze” — 200,000 p. Paderewskiemu jako „zwrot sum, wydanych na propagandę” — dalsze 25,000 dolarów p. Dymowskiemu jako subwencja dla „Rozwoju” itp.

Dla gospodarki wydziału zamienną jest suma, wydana rzekomo na przewóz starych ubrań, bielizny i obuwia do Polski: 138,917 3/4 dolarów (przeszło 200 milionów marek). Widzimy, że stawetny amerykańskopolski Wydział narodowy nie żenuje się zbytnio wobec swoich oiarodawców, osmielając się publikować tego rodzaju sprawozdanie. A jednak jeszcze i za to należy ma się — bardzo względne zresztą — uznanie, mianowicie, że swoje sprawozdanie przynajmniej publikuje. Powstałe z jego ducha i kieszeni, a w starej ojczyźnie działające instytucje, jak np. „Białe Krzyż”, dla którego widzimy w tym rachunku milionowe pozycje, tego nawet nie czynił.

O gospodarce finansowej i administracyjnej „Białego Krzyża”, — pisze warszawski „Kurier Polski”, — opowiadają rzeczy, od których włosy powstają na głowie. Całą prawdę zna tylko Bóg jeden — i nie grzmi!

Ne należy się dziwić, że „Białe Krzyż” nie okazuje zbytniej ochoty do ujawniania przed społeczeństwem polskiem szczegółów tej gospodarki. Ale dziwić się musimy naprzód ludziom, którzy składają ciary na przedsięwzięcie, nie uznające kontroli publicznej, następnie ludziom ekadyną zasłużonym, którzy nazwiskami ewmi pokrywają ten skandal, wreszcie władzom rządowym obowiązany do nadzoru nad instytucjami, apelującami do ofiarności publicznej.

„Goniec Krakowski” zwraca uwagę na fakty powyższe rządu polskiego.

Plan kredytowy dla środkowej Europy.

Dyrektor angielskiego Towarzystwa ubezpieczeń Edward Mountain, znany rzeczoznawca finansowy, przedłożył Radzie Najwyższej plan udzielenia kredytów, celem podjęcia handlowych stosunków z Europą środkową. Projekt ten spotkał się z zainteresowaniem i Rada Najwyższa przyjęła go. Projekt ten oświadcza, że Anglja

straciła handel z Rosją, Niemcami i Austrią, a powody tej straty są jasne. Należy więc otworzyć nowe rynki zbytu dla handlu zagranicznego angielskiego i w tym celu trzeba wyznaczyć odpowiednie kredyty.

Mountain proponuje zamiast popierania handlu wielkimi sumami, utworzenie konsorcjum z największych banków angielskich na sumę 28 milionów funtów, przyczem rząd zagwarantowałby spłacenie ewentualnych szkód do połowy wysokości tej sumy.

Przemysłowcy angielscy u Witosza.

Przedstawiciele przemysłu angielskiego, którzy badają położenie gospodarcze Polski, złożyli premierowi Witosowi wizytę i w dłuższej konferencji omawiali sprawę nabywania towarów polskich.

Szczególnie chodzi o wskazanie towarów, które mogą mieć wolny wywóz z Polski. Towary te gotowi są oni transportować do Anglii. Chodzi tu przede wszystkim o drzewo i naftę.

Przemysłowcy angielscy gotowi są opłacić za towary uiszczając w walucie obecnej, ewentualnie nawet w złocie.

Fakt ten świadczy o zapowiadających się dobrze na przyszłość koniunkturach gospodarczych Polski.

Na marginesie chwili.

Apel.

Bohaterzy wracają! Jak na bohaterów przystało wfacają okrzyki sławę, lecz nieokryci płaszczem. Wracają z pełnymi worami uzbieranych przygód, lecz z próżnymi woreczkami od pieniędzy. Na ich spotkanie nie biegnemy z wieńcami laurów, bo wieńców oni tymczasem nie potrzebują.

Bohaterzy są skromni. Aż nazbyt skromni: Gdy Ojczyzna była w potrzebie pobiegli na ratunek, niosąc w ofierze bagatelkę — życie. Gdy Ojczyzna na razie oiaary ich nie potrzebuje, wracają ci i proszą o... pracę. Spóźnili się. Nie przewidzieli, że tu zostaliśmy my, spryciarze.

A więc gdy tam oni czynili doświadczenia, czy też człowiek może tyle a tyle przecierpieć, czy może tyle a tyle dni obejść się bez pożywienia, czy też może bez dachu nad głową i bez ciepłego ubrania nie zmarznąć i t. d. i t. d. my tu, spryciarze, poumieszczaliśmy przy biurkach, przy warsztatach, przy korytkach swoich kochanych kuzynków i swoje najdroższe protegowane i w błogim stanie trawienia, w jasnym nastroju światła i w miłym rozlewie ciepła, gdy obawa o własną skórę już minęła, bo wróg odwrócił się od nas, czytaliśmy i podziwialiśmy czyny bohaterów, popijając morkę i pokliwując głową ku sąsiadowi: cud! cud!

A cudotwórca, ten, co to przed 6 laty przestał maistrować przy warsztacie i wziął się do zmaistrowania nam Ojczyzny, tak gorliwie deptał po Karpatach, tak uwijał się po Poleszach i Podolach, tak dokładnie wiercił dziury w cudzych brzuchach, tak strugał cudze kości, że wystrugawczy nam Ojczyznę jak się patrzy i, nie mając tam nic więcej do wiercenia, przybiegl radośnie do nas. Może po zapłatę za 6 lat pracy? Ne. On tak był zajęty, że zapomniał strajkować.

Zapłaty go więc ani podwyżki nie czekają. Nie lękajmy się zatem, aby zapukał do naszej kieszeni o zapłatę, jakkolwiek jesteśmy Jego dłużnikami i jakkolwiek produkt jego pracy zebrałszyśmy dla siebie. Bądźmy spokojni. Do sądu nas nie poda.

Możeby sędzia zasądził należność, ale napewno On, bohater, nie powlecze nas do więzienia za niewypłacalność. Zresztą... Może... Gdybyśmy mu nie oddali jego dawnego warsztatu pracy? To kto wie?... Zawszeć to brew żołnierska.

A więc Panowie Kierownicy Związków i Naczelnicy biur! apeluję do was. Zarządźcie, uchwalcie, czy jak tam inaczej zrobić chciecie, lecz zróbcie miejsce przy warsztatach pracy dla tych bohaterów, którzy przy nich stali przed wstąpieniem do wojska. A jeżeli niema wolnych miejsc, to je zróbcie.

Usuniecie tych co więcej jak po jednemu z rodziny pracują. Krzywdy im nie zróbcie. Jeżeli kto inny, pracując

sam jeden, może wyżywić rodzinę, niech to samo uczyni każdy. A bohaterom pracę dajcie.

Jan Dąbrowski.

Mały feljeton.

Kłopoty zdetronizowanych.

Każdemu potrzebne są pieniądze. Tembardziej zdetronizowanemu władcy, pragnącemu zachować jakieś decorum, odpowiadające jego minionej dostojności. Był król Wilhelm wydobyt już co mógł ze skarbu Bzossy niemieckiej; był cesarz i król Karol korzystał z posiadłości bogatych krewnych; był król Konstantyn targując się o spadek po tak tragicznie zmarłym synu Aleksandrze, był car Ferdynand sprzedając podobno owoce i warzywa ze swych sadów, a był sultán marokański. Mulej Hafid, postanowił sprzedać najwspanialszą ozdobę swego turbanu sultanańskiego.

Jak donoszą właśnie z Nowego Jorku, p. Fred Withram, dyrektor filji madryckiej nowojorskiego banku The Mercantile Bank of America przywiózł tam na pokładzie parowca Aquilanta brylant tego sultana, aby wystawić go na sprzedaż w krainie wszelkich możliwości.

Nie ulega istocie wątpliwości, że w Ameryce wszystko jest możliwe i że oprócz dawnych, także los noupaux riches Stanów Zjednoczonych rozporządzają ogromnymi sumami gotówki. A jednak kto wie, czy który z nich zdobydzie się na kupno tego klejnotu sultanańskiego.

Bo takiego brylantu, jak brylant Muleja Hafida nie widziano jeszcze w Stanach Zjednoczonych.

Jest to kamień bez skazy, kształtu jaskrawego, długości 1 i pół cala, głębokości 1 i pół cala, a wagi 183,25 karata. Można więc sobie wyobrazić jego cenę.

Spytany przez k. Withrama, dlaczego chce pozbyć się tak cennego klejnotu, sultán odpowiedział:

— Nie mam już tronu, nie potrzebuję więc nosić tak wspaniałego kamienia w moim turbanie.

Wiadomości bieżące.

Kalendarzyk.

24 Poniedziałek	Dziś Tymoteusza	
	Jutro Niewzroćenie Pawła	
	Wschód słońca,	7 m. 58
	Zachód	4 m. 27
	Wschód księżycy	8 m. 40
	Zachód	8 m. 49

— Z Rady Miejskiej. 5. 6. i 7 (trzeciej sesji) posiedzenia Rady Miejskiej odbędą się we wtorek, środę i czwartek dnia 25, 26 i 27 stycznia 1921 r. o godz. 6-iej po południu.

— Świątokrąg two w Będkowie. W kościele w Będkowie, starostwa Brzezińskiego, w nocy z 18 na 19 stycznia r.b. skradziono dwie puszki od komunikantów i dwa kielichy mszalne, srebrne, pozłacane. Jedna duża puszcza i dwa kielichy, mieściły się w szafie w zakrystji, mniejsza puszcza z komunikantami była w Tabernaculum w Wielkim Oltarzu.

Drzewicki Tabernaculum wylamano, a komunikanty wysypano. Kielichy były z herbami Kościusza vel Wilcze Kosy z 1760 roku. Niewykryci dotąd złoczyńcy dostali się do kościoła „oberluftem” w oknie.

Z życia organizacji N. P. R.

Zebrań Zarządu NPR.

Zebrań Zarządu NPR odbędzie się w poniedziałek, dn. 24 stycznia, o godz. 7 wiecz.

Zebrań zarządu dzielnicy Górnej.

Dnia 27 bm., o godz. 7 wiecz., odbędzie się zebrań zarządu dzielnicy Górnej. Zarząd ma się stawić w kompiecie. Sprawa ważna.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Miejski.

Dzisiaj dla zrzesseń intelgenckich po znionych cenach „Szopka Polska” Or-Ota. Wobec nadzwyczajnego powodzenia jakiego doznał „C.ory z urojenia” Dyrekcja teatru daje roześmiany ten utwór jutro tj. wtorek dn. 25 bm. odkładając premierę „Związku Atletów Ducha” do czwartku dn. 27 bm. celem lepszego przygotowania. Ciekawa ta i

ginalna komedia obyczajowa rozgłośnej dziesiąt sławy autora — Duhamel'a jest głęboką satyrą na powojenne prze-wartościowanie [Inteligencji w Europie.

Szczegóły pożaru przy ulicy Zagajnikowej.

W uzupełnieniu wczorajszej notatki „Z ostatniej chwili” o pożarze w składach przy ul. Zagajnikowej dowiadujemy się szczegółów następujących:

Pożar wybuchł o godz. 2.30 w nocy w suterenie pod windą zbożową 2 piętrowego gmachu monopolowego w podwórzu, gdzie mieszcza się znaczne zapasy zboża. Stąd ogień dosięgnął drugiej windy i tą drogą przedostał się na poddasze i tu, podsycany szalejącą wichurą, szerzył się tak szybko iż zachodziła obawa, że cały gmach z urażdzeniem i zbożem stanie się pastwą płomieni.

Na ratunek pospieszyły I, II, IV, V, VI i IX oddziały straży ogniowej i rozwinęły usilną akcję ratunkową nie tylko w celu ratowania płonącego gmachu, ale również dla zabezpieczenia gmachów sąsiednich. Dzięki tej akcji pożar opanowano i stłumiono.

Splonęły obie elektryczne windy zbożowe oraz znaczna część dachu. Straty wielkie tembardziej, że i pewna część zboża, choć nie uległa spaleniu, lecz została podczas akcji ratunkowej zalana wodą.

Wszystkie oddziały straży czynne były do godz. 7 rano.

Uroczystość w Łowiczu.

(od specjalnego sprawozdawcy).

Wczoraj w Łowiczu odbyła się piękna uroczystość poświęcenia sztandaru pułkowego 10 pp. Na uroczystość tę przybyli: delegat Naczelnego Wodza, Ministerstwa Spraw Wojsk, D-ca Okr. Gen.-gen. Olszewski, inspektor piechoty pułk. Lewszewski, delegacje z frontu i t. p. Uroczystość rozpoczęła się Mszą św., odprawioną na rynku im. Tadeusza Kościuszki, obok kościoła kolegijskiego. Po Mszy św. nastąpiło poświęcenie sztandaru, poczem odbyła się deflada oddziału przed sztandarem.

Po uroczystości odbyło się przyjęcie w kasynie oficerskim. (Jaw).

Piotrkowska róg Główna.

Dziś i do środy włączanie

Rabbi z Kuan-Fu

III-ci obraz z cyklu dramatów

„Władczyni Świata”

z MIA MAY w roli głównej

UWAGA! Dziś o godz. 2-iej po cenach najniższych

Rabbi z Kuan-Fu.

Ameryka a gospodarcza odbudowa Europy.

Na ten niezwykłej doniosłości temat — umieszcza „Goniec Krakowski” — ciekawą korespondencję z Chicago: Do niedawna niewielu Amerykanów podzielało zapatrywanie, że w odbudowie zniszczonej Europy powinny wziąć udział Stany Zjednoczone. Najgorzalsi przeciwnicy mieszaną się w sprawy europejskie dziś zmieniają zdanie.

Dzisiaj bowiem nadmiar środków żywności i niektórych surowców (bawełny) jest w Ameryce za wielki, zbytu dla tych produktów poza Europą znaleźć nie można. Europa zaś płacić nie może, bo kurs dolara jest za wysoki.

Za zaangażowaniem się Ameryki w odbudowę Europy przemawiają również czyste względy finansowe. Państwa Koalicji winne są Stanom Zjednoczonym blisko 10 miliardów dolarów, pożyczonych w ciągu wojny. Ponadto różne państwa już po ustaniu kroków wojennych zaciągały w Ameryce większe pożyczki. Te sumy muszą Amerykanie ratować.

Jest ustawa, umożliwiająca Ameryce przyjęcie zniszczonym wojną światową państwu, a więc także i Polsce, z pomocą finansową. Jest to tak zwany Edge bill, przewidujący tworzenie korporacji, udzielających zagranicy długoterminowego i dytu i wypuszczających własne obligacje na rynku amerykańskim. Korporacjom tym wolno wypuścić tych obligacji ilość równą dziesięciokrotnej wysokości kapitału zadeklarowanego. Parę mniejszych takich korporacji już się utworzyło. W ostatnich czasach powstała jednak wielka tego rodzaju korporacja z kapitałem 100 milionów dolarów i będzie w stanie sprzedać Europie na kredyt towary amerykańskie za sumę jednego miliarda dolarów.

Z tego wszystkiego widać, że kapitał i kredyt Stanów Zjednoczonych pójdzie do Europy, ale gdzie tam, gdzie będzie miał dla siebie najlepsze warunki. Wybierze on niewątpliwie kraje, które mu będą dawać gwarancje pokojowego rozwoju. Ze tak jest, a nie inaczej, dowodzi fakt, iż przesilenia gospodarczo-społeczne we Włoszech zepsuły Włochom najzupełniej opinie i kredyt w Ameryce, tak, że finansowa sytuacja Włoch jest tutaj o wiele gorsza, niż sytuacja Polski.

Uzyskanie przez Polskę kapitału amerykańskiego ma dla niej niewątpliwie pierwszorzędne znaczenie. Jest ono możliwe, ale trzeba się o to starać i to bardzo starannie.

Jak się przedstawiają dzisiaj szanse Polski pod tym względem?

Mamy w Ameryce zdecydowanych wroś 7. W pierwszym rzędzie są nimi Niemcy, których tu jest 15 milionów. Wprawdzie podczas wojny żywił niemieckiej ości w Ameryce skompromitowany, jednakże Niemcy mają i w prasie i w przebyli i w bankach amerykańskich potężne wpływy, tak, że nam szkodzić mogą i szkodzią. Za żywił nam nieprzejrzany widać należy też znaczną część amerykańskich żydów, uwiedzionych przez kreć i agitację nacjonalistyczną. Wpływy ich są bardzo wielkie, ale nie są tak bardzo wielkie, jakby się to może w Europie wyławać mogło, tembardziej, że ruch antyemicki między rodowitymi Amerykanami, jest obecnie silny.

A tyżemityzm amerykański musiałby wzrosnąć, gdyby stosunki w Polsce tak się gospodarczo nie ułożyły, że masy żydowskie musiałby Polskę opuszczać i przychodzić do Ameryki. Dlatego też przywódcy żydów w Ameryce dzisiaj objawiają już gotowość współdziałania w gospodarzem odbudowaniu Polski.

Najważniejszą jednak przeszkodą w awiazi u stosunków kredytowych Polski e Stanami Zjednoczonymi jest brak u Amerykanów zaufania w stałość stosunków w wewnętrznych Państwa Polskiego.

W oczach Amerykanina Państwo Polskie przedstawia się jeszcze ciągle jako coś, co jest w stanie chaosu, nieporządków, zadużę i wrzenia, a więc jako państwo, w którym niepodobna bezpiecznie lokować kapitałów. Fakt, że Sejm nie uchwalił dotąd konstytucji, podtrzymuje to wrażenie tak, że bardzo często w prasie tujszej robią na ten temat docinki, przedstawiając Polskę Czech słowację i Niemcy.

Sfery przemysłowe i finansowe znają jednak Polskę jako bardzo ponętny rynek bytu. Wiedzą o naszym węgla, drzewie, żalicy, o przemyśle włóknistym, d'a robotnika polskiego mają tylko słowa uznania, ponadto rozumieją znaczenie Polski jako iramy do Rosji. W Stanach Zjednoczonych

mamy także bardzo szczerych, a nieraz bardzo wpływowych w życiu gospodarczym i politycznym przyjaciół. Wystarczy wspomnieć Herberta Hoovera. Poparcie takich ludzi jak on może dla Polski być niezwykle korzystnym.

Jeśli Polska chce uzyskać pomoc finansową, kapitał i kredyt amerykański, to mojem zdaniem, uzyskać go może. Aby go jednak mogła uzyskać, musi przede wszystkim ustalić się jak najszybciej jako państwo. Do tego potrzeba:

1. najrychlejszego uchwalenia konstytucji,
2. zawarcia ostatecznego pokoju z Rosją i położenia kresu wieściom o możliwości wybuchu nowej wojny na wschodzie,
3. ugruntowania się w państwie spokoju i wydajnej pracy, bo to tylko stanowi gwarancję dla kapitału,
4. oficjalnego wejścia w stosunki z pierwszorzędnymi firmami amerykańskimi przed rząd, względnie przez upoważnione przez rząd instytucje. H. G.

O brzytności i jęku polski w Rosji.

Na zebraniu związku obrony mienia Polaków, poszkodowanych w Rosji odbytem w Warszawie, p. Wawelberg, ekspert polskiej delegacji pokojowej, wygłosił bardzo ciekawy referat w sprawie majątku polskiego w Rosji. Rząd polski w rokowaniach pokojowych sprawę tę prawie zupełnie pominał, stojąc na stanowisku, że jest to sprawa prywatna poszczególnych poszkodowanych. Pogląd ten byłby zupełnie słuszny, gdyby ci poszkodowani mieli jakąkolwiek drogę dochodzenia prawnego swych praw. Właśnie tylko rząd polski może w rokowaniach pokojowych stworzyć tę drogę prawną.

A chodzi tu o wartości wprost ogromne. Według najogólniejszego obliczenia majątek obywateli polskich w Rosji wynosi 10 miliardów rubli w zlocie. Stanowi 27 miliardów franków szwajcarskich. W markach polskich stanowi to wprost zawrotną sumę cyfr matematycznych. Czy Polska, zrywająca może sobie lekceważyć tak olbrzymie wartości?

Prawda, jest to majątek osób prywatnych, ale obliczając tylko podatek spadkowy, skarb polski otrzymałby z tego majątku rocznie około pół milarda rubli. — Z obrotu zaś ogólnego temi wartościami kraj i skarb osiągałby rocznie kilkakrotnie większe dochody, bo majątek obywateli jest bogactwem kraju i państwa.

Mienie polskie w Rosji składa się w znacznej części z różnych przedsiębiorstw i fabryk. Powiększa to znacznie jego wartość, bo uruchomienie tych warsztatów pracy zarówno w kraju jak i w Rosji, po nastaniu tam prądziej czy później stosunków praworządnych, stanowi dla Polski wprost kwestję przetrwania.

Przy największym rozwoju wewnętrznym Polska zawsze będzie musiała szukać ekspansji na Wschodzie, gdzie t'ż wieloletnią pracą Polacy stworzyli poważne bogactwa. Gły przypada nam one, nie może być mowy, abyśmy mogli je odbudować i wytrzymać konkurencję z dolarami i funtami szterlingów.

Zaznaczyć też trzeba, że Polska nie może, jak inne kraje bogate, powetować sobie tych strat ewentualnymi przyszłymi koncesjami, bo wszelkie koncesje wymagają uprzednio olbrzymich nakładów.

Na Ukrainie sowieckiej.

Celem walki z powstaniem chiłogskimi na Ukrainie, bolszewicy utworzyli 2 „politsekcje”. Na czele „politsekcji” lewobieżnej Ukrainy stoi Frunze, prawobieżnej Zatoński. „Politsekcje” te mają obszerne pełnomocnictwa i wielki aparat wykonawczy. Zadaniem ich jest zlikwidowanie ruchu powstającego jeszcze przed nadejściem wosny. Frunze ma za specjalne zadanie zniszczenie Machno, który został rozbity, lecz walki dotąd nie zaprzestał. Siły jego zostały rozdzielone na cztery części i operują w trójkącie: Poltawa, Kremeńczug, Łuzowaja. Oddział jazdy przybożny Machno jest według opinii fachowców świetny. Walka z nim utrudniona jest jeszcze przez fakt, że Machno cieszy się wielką popularnością wśród czerwonej armji.

Popierajcie pismo „Praca”

Listy i przesyłki w pole.

Centralny zarząd poczt polowych Naczelnego Dowództwa przypomina, że listy i przesyłki dla żołnierzy armji w po'u adresować należy wyraźnie i przejrzyste. Adres każdej przesyłki i listu powinien zawierać imię i nazwisko, nr. pułku piechoty, jazdy czy artylerji, nr. kompanji, szwadronu, baterji, nr. poczty polowej, poza-tem nie należy umieszczać żadnych innych szczegółów, jak nazw miejscowości, koszar, tytułów pułków itp., powoduje to bowiem częste omyłki, spóźnienia i trudności w segregacji przesyłek do armji w polu. Zwraca się w szczególności na to uwagę, że opuszczenie numeru poczty polowej i numeru pułku w adresie powoduje bezwarunkowo niedoręczalność przesyłki, ponieważ poszukiwanie w armji za poszczególnymi nazwiskami adresatów choćby oficerów bez bliższego określenia szubowego przydziału tychże jest wykluczone i niemożliwe.

Ameryka — „ziemią obiecany”

Wzmrożona fala emigracyjna żydostwa do St. Zjednoczonych wywołuje w Polsce uczucie ulgi, staje się natomiast ciężką zgrzytą dla Ameryki, jej społeczeństwa i rządu. Nie od rzeczy przeło będzie zapoznać się z istotnym stanem żydowskiej tali emigracyjnej na podstawie danych statystycznych.

Ozółem biorąc, cyfra emigracji do St. Zjednoczonych już w ostatnich dziesięciu latach przed wojną wzrosła nieopornie. Według M. Kennetha i L. Roberta („S. E. Post”) w okresie tym przybyło 2,347,636 emigrantów z Austro-Węgier, 2,196,884 z Włoch i 1,991,384 z Rosji. Nieproporcjonalnie wielki odsetek stanowią tutaj żydzi.

Żydowski komisarz Tow. pomocy i ochrony imigrantów w Ameryce oświadczył: „Gdyby istniał statek, mogący pomieścić 3 miliony pasażerów, natychmiast 3 miliony polskich żydów przemieściłoby się do Ameryki”. Szef sekcji dla spraw emigracyjnych w polskim Ministerstwie pracy zaznaczył w swoim czasie, iż 250,000 osób wypełniłoby wszelkie formalności, aby móc wyjechać do St. Zjednoczonych. W liczbie tej znajduje się 225,000 żydów!

W raportach amerykańskiego „Biura emigracyjnego” zapisano w r. 1904 przyjazd 106,236 żydów, w r. 1906—153,748, a między 1 lipca 1913 a 30 czerwca 1914 — 138,051 żydów, przeważnie z Polski wszystkich trzech zaborów. Tę żyłkę do emigracji tłumaczy po części postępowanie ruchliwych agentów, którzy żydom polskim opowiadali cuda o łatwości zdobywania dolarów na drugiej półkuli. Obecnie agenci przestali wprawdzie działać, lecz ich legendy trwają po „ghettach”, w całej polni.

Zżydzone lub czysto żydowskie organizacje amerykańskie zasypały formalnie żydów środkowej Europy podarkami w zlocie i w naturze. Nie dziwota, że w rezultacie Ameryka wydaje się im niewyczerpanym rezerwuarem bogactwa. W samej Polsce „Joint Distribution Committee” rozdzielał dotąd około 5 milionów dolarów miesięcznie.

Układ gospodarczy Polsko-Austrjacki.

Między rządem polskim a austrjackim został zawarty układ dodatkowy do układu z dnia 17 marca 1920 r. Odnosnie do towarów, których wywóz z obu państw nie jest wolnym, rząd polski zobowiązał się udzielać pozwolenia na wywóz do Austrii na: 1) ogółem 81,000 ton węgla, w mniej więcej równych ratach miesięcznych po 13,500 ton. 2) 10,000 ton ropy i produktów ropnych, a mianowicie: benzyny, ropy, olei lekkich i parafiny. 3) 150 wagonów świeżych jaj, na które pozwolenia wywozu będą wydawane, pozostając od 1 kwietnia do 30 czerwca r. b. 4) 5,000 ton drzewa dębowego i olchowego.

Wzajemnie za to rząd austrjacki zobowiązał się do udzielenia pozwolenia na wywóz do Polski następujących towarów: 1) 400 ton materiałów wybuchowych, 400,000 sztuk lontów w krążkach i 9,000,000 sztuk kapszonów dla kopalń węgla. 2) artykułów technicznych dla przemysłu naftowego, jak: pierścieni uszczelniających, szelwicy z wszelkich materiałów, lin drucianych, narzędzi, fittingów i rur do wysokości nacisk polskich 100 milionów. 3) stal wszelka jak: narzędziowa, gatunkowa, spawalna, świdrowa, nożownicza i tp. razem na 250 ton. 4) Żelazo wszelkie jak: handlowe, okrągłe, szlabowe, profilowe, szynowe, narzędziowe, i tp. razem na 3,000 ton. 5) wszelkie aparaty i maszyny, oraz części dodatkowe do nich jak: aparaty miernicze dla kopalń, pneumatyczne, motki kopalniane, kompresory, wiertarki, maszyny fabryczne, frezarki, obrabiarki, lokomobile, motory i tp., razem na 1,000 t. 6) miedź, białe, drut i rury miedziane, razem na 100

ton. 7) środki transportowe, a mianowicie: 35 lokomotyw dla toru normalnego (nowych) i 550 wagonów kolejowych (nowych). 8) artykułów elektrotechnicznych dla urządzeń ze słabym prądem, do wartości mk. polskich 40 milionów. 9) papieru drukowanego i rotacyjnego rasem na 1,000 ton. 10) filce i sita (materiał do filtrowania), razem na 20 ton. 11) magnezytu w ogielkach mielonego i sinter-magnezytu, razem na 500 ton. 12) skóry w krupkach na pasy napędne, razem na 60 ton.

Ruch spółdzielczy zagranicą.

Ruch współdzielczy.

Największe Stowarzyszenie Spółdzielcze w Europie.

Stowarzyszenie Spożywców Wiednia i okolicy wzrasta stale: na dzień pierwszy grudnia r. ub. miało już 142,107 członków, którzy wnieśli na udziały ogółem 4,034,081 koron, 07 hl., zaś do kasy oszczędnościowej przy st-szeniu wpłacili 17,016,534 koron, 30 h. — Obroty stow. w listopadzie wyniosły przeszło 90 milionów koron. Składow st-szenia na 142. Muszą pracować wydajnie, gdyż na jeden wypada 1000 członków.

Godnem uwagi jest to, że suma 7 średnia, pozostająca pomimo ciągłych wpłat i wypłat w kasie oszczędności, przewyższa więcej niż czterokrotnie sumę udziałów. Widać, że członkowie dbają o swoje st-szenie. Jest to wzór dla nas.

Przerazenie burżuazji angielskiej przed akcją Hurtowni Spółdzielczej.

Hurtownia angielska zakupiła w r. 1930 całkowitą produkcję sera i masła z Nowej Zelandji (wielkiej wyspy położonej na wschód od Australji), czego tak się przeraziłi wlecy kupcy angielscy, że aż odważyli się na wystosowanie do Ministerjum Aprobacji memoriału protestującego, w którym pisał, że taka akcja Hurtowni Spółdzielczej grozi poważnym niebezpieczeństwem dla ogółu społeczeństwa. I jest szkodliwą zarówno dla kupców jak i dla konsumentów.

Wywody ich jednak musiały być zbyt nędzne, gdyż minist. angielskie, którego za reprezentację interesów proletariackich w żaden sposób przetrwać nie można, odpowiedziało im, że skoro zbyt tych artykułów jest zapewniony w zorganizowanym popycie, to nie może być mowy o tem, iżby spożywczy na tej zamianie handlu prywatnego przez kooperację niecierpił. Znaczący to, że już nawet burżuazyjne min. angielskie nie może obronić paskarstwa przed kooperatami, które usuwają granicę z pod nogi kupiectwu prywatnemu. Kooperatywy angielskie są silno netykio dzięki olbrzymim kapitałom, jakie nagromadziły, i bez względu na to, że zorganizowały już w stowarzyszenia przeszło 4 miliony rodzin!

Tragedja

miłosa w Hanowerze.

W jednym z przedmieść Hanoweru zamieszkał wraz z rodziną mieszkaniec radca sąlowy, Nolke. Przed dwoma laty ofiarował ów radca dwa pokoje do dyspozycji urzędowi wynajmu. W mieszkaniu tem umieszczona została przez urząd 33-letnia Anna Zerwig, przysyła do Niemiec z Brazylii. Lokatorka miała dwie córki, z których jedna liczyła lat 7, druga 5.

Onegdaj spostrzeżono, iż pokój, zajmowany przez syna radcy, 13-letniego studenta, jest pusty. Gdy udano się przypadkowo do szpitalni p. Zerwig, znaleziono rozwieszane zagadki. Oczom wchodzących przedstawiały się okropny widok: Na łóżku spoczywała nieprzytomna Anna Zerwig. Na ziemi leżały zwłoki dzieci, trafionych śmiertelnie. Obok łóżka na podłodze trup studenta, z rewolwerem w zaciśniętej kurtce w dłoń. Na szafce nocej spoczywała no torbka papierowa, zawierająca cjanekal, którego część została już skonsumowana.

Przeprowadzone dochodzenia wykryły, iż 33-letnia pani Zerwig pozostawała od świateł Bożego Narodzenia w stosunku miłosnym z 18-letnim synem radcy o istnieniu tego stosunku nie wiedziano w domu zupełnie.

Jak przypuszczają, historyczna i anormalna kobieta, która usiłowała do tego stopnia niedoświadczonemu młodzieńcu, iż w ręku jej był bezwolnym nareżnikiem, zdolna nakłonić go do tego, by ją dzieci i siebie zgładził ze świata.

Uległszy jej namowom wydstał skądś bjanekali. Widząc wszakże iż w dwie godziny po zażyciu trucizna nie skutkuje uciekł się do broni. Pozabijał więc naprzód obce dziewczynki, następnie patrząc w lustro strzelił sobie w szyję. Kobieta widocznie na widok tych trzech trupów odbiegła odważnie. Nieprzytomna osunęła się na łóżko.

Obecnie pozostaje w szpitalu pod dozorem policyjnym. Stan jej jest poważny.

Żebracy w mundurach.

Korespondent londyński „Petit Parisien” nie może wyjść z podziwu, że wzdłuż chodników na głównych ulicach Londynu stoją oficerowie angielscy w mundurach, ozdobiłi licznymi orderami, i — kręją korbą katarynki, na której widnieje napis: „Nie mogłem znaleźć pracy, muszę żywić żonę i dzieci”.

Przed kilku miesiącami ukazał się po raz pierwszy na ulicach Londynu taki umundurowany żebrak, na którego piersi, obok innych widniał order „za szczególne zasługi”. Był nim

powien kapitan, który, nie chcąc być poznanym, prosił przechodniów o datki, zastółwszy twarz maską. Wybrał miejsce obok jednego z większych hoteli i na dziedzińcu przechodniów przynajmniej siedmiu, głównie kobiety, obdarzyły go sowitym datkiem.

Kapitan szybko znalazł naśladowców i korespondent zapewnia, że na dwóch tylko ulicach Londynu należą do żebrzących oficerów, grających na katarzynce.

W ostatnich czasach polleja, prasa i stowarzyszenia oficerskie zajęły się sprawą, która dyskredytuje mundur brytyjski i może budzić podejrzenie, że rząd się nie troszczy o los demobilizowanych wojskowych. Przeprowadzone śledztwo wykazało, że niektórzy z tych nowoczesnych żebraków zarabiają do 20 funtów (1200 franków) tygodniowo, co, obok pensji oficerskiej oraz zapomóg, wypłacanych przez stowarzyszenia oficerskie, pozwala im wygodnie żyć z rodzinami w hotelach, zonom ich nabywał kosztowne futra, i że stale odmawiają przyjęcia proponowanych posad, pod pozorem, że są mniej korzystno od — kręcenia korbą katarzynki.

Redaktor gazety „Star” zapewnia, że jeden z tych „żebraków” codziennie taksameterem jeździ po swój instrument i płać po 5 szylingów jakiemś nędzarzowi za przenoszenie go z jednego miejsca na drugie. Obliczył również, że niezależnie od pensji, która wynosi 175 funtów rocznie, oficer ów otrzymał w ciągu roku 665 funtów rozmaitych zapomóg od towarzyszy dobroczynnych.

Niemcy tworzą olbrzymią flotę lotniczą.

Marszałek Foch odbył niedawno z ramiennia Rady ambasadorów wizytację Niemiec w celu zbadania na miejscu faktycznego stanu rozbrojenia. I oto „Chicago Tribune” ogłasza nadzwyczajne wyniki tej wizytacji. Okazało się mianowicie, iż w Niemczech ukryto przed wydanłem koalicji ni mniej ni więcej tylko 26,882 silniki lotnicze, 13,079 płatowców i wodnopłatów, oraz 6 Zeppelinów, a także kolosalną ilość innego materiału lotniczego.

Rząd niemiecki, przyduszony oczywistymi faktami, zgodził się na wydanie całkowitego ukrytego materiału, lecz nie wiadomo, czy tę obietnicę spełni uczciwie, niż poprzednio.

Marszałek Foch stwierdził również, że fabryka Junkera przyjęła zamówienia na 150 płatowców, a nawet część zamówienia wykonała. Podobnie i zakłady Fokera są zajęte również fabrykacją nowych płatowców.

A co myśmy zrobili dla zabezpieczenia

nia się przed ewentualną przewagą lotnictwa niemieckiego?

Czy zbudowano u nas choć jeden aparat, czy postarano się, aby przemysł lotniczy wreszcie ruszył?

Sytuacja finansowa Włoch.

Na rok 1919/20 wydatki Włoch wynosiły: 23 miliardów 67 milionów, dochody zaś 14 miliardów 238 milionów, w roku 1920/21 deficyt wynosi 13 miliardów 430 milionów, zaś na rok 1921/22 przewidują już dzisiaj deficyt 10 miliardów 370 milionów. Dług państwowy, który wynosił 98 miliardów 72 m.l., wynosi obecnie 110 miliardów 425 milionów.

Alkohol a wojna:

Wysoka cena alkoholu sprawiła, że nałogowe pijaństwo znacznie się zmniejszyło, a dowodzi tego najlepiej zestawienie z kliniki chorób nerwowych i umysłowych w Berlinie.

Przed wojną z ogólnej liczby przyjmowanych chorych rocznie miało na tle alkoholizmu choroby nerwowe i umysłowe 28,6 % mężczyzn, a 3,2% kobiet, zaś pod koniec wojny 3,3% mężczyzn i 0% kobiet.

W Anglii znów wykazała policja, że ilość aresztowanych pijaków pod koniec wojny w porównaniu z przed wojną zmniejszyła się niemal 4 razy, natomiast podniosła się trochę liczba pijacek.

Najdroższa waluta na świecie.

Wedle oświadczeń d-ra Chajesa w Wiedniu, Palestyna posiada najdroższą walutę na świecie. Przeliczając np. walutę austriacką, wynosi koszt utrzymania w Palestynie około 50,000 koron miesięcznie.

Humor.

Miłość.

Chcesz, abym miłość opiewał ci w rymie najsubtelniejsze na lirze grał tony? O, luba, czas li w walce żrącym dymie: w nędzy i krzywdzie snuć śpiewne canzony!

Śmiałybym tobie jednej oddać serce i zanieść w darze uczucie gorące i tobie tylko ślać z kwiatów kobierca, gdy praw tych żąda serce innych tysięcy!

Wolność się patrzeć w twych oczu źrenice, gdy widzę spojrzenie smutnych miliony, i z wycieńczenia twarzy bladolic, gdzie bród głębiny źre łoz strumień słony?

Luba, chcesz pieśni? Daj rękę, pójdziemy, gdzie w ciemnych norach pleśń życia umiera, nieczem o piekle dantejskim poematy, bo zgłosek, ani rymów nie doбира.

Miljon tam czeka na szczerą kochante, pójdźmy do niego z otwartym obliczem, Ty będziesz dla mnie w oczu oceanie cząstką miliona, ale więcej nieczam,

A kto z was.

A kto z was szukał słońca jasności, lub szedł z nią w walce z ciemnotą wir, wie, jak warowne noce są włości, niezwyciężony żałoby kir.

Choć kto z was znalazł najwyższe myśli, jakie wam tylko świat może dać, duszaście jednak w niebie zawisli, by stamtąd święto natchnienie brać.

A kto z was szukał prawdy wśród ludzi, wie, że to próżny wydatek sił, świat płomieni żrenic śmiechem ostudzi, jak dawniej w kłamstwo znów będzie gnł.

Lecz wiedziele o tem — nigdy na marne, nie pójdzie ramion waloczny trud i nie odrzuci w noc to czarne zajrzy słońcecznych dni święty wsochód.

Aby rozpedził tamany mgliste i niebosiężny zbudować gmach, musi z was każdy mieć dłoń czyste, a duszę całą w miłości skrach.

Zapusty.

Czy znasz ty polskie zapusty?...

Taloz kapusty i chleb kartkowy, barszcz bez okras... za żerem łowy... O, ciężkie czasy. Spadek waluty Zreniecia mętna, boś ciągle strąty, Ze wiecznie smutna kieszka muzyka gra ton żałoby... Z myśli nie znika ból głuchy, tępy, że z garderoby zostały strzępy. Klepskle tomaty mają te nowe, najświetlejsze daty życia dramatyczne i niefortunne. Balowe szaty — wytarte chusty, lub, gorzej, samaty.

Czy znasz ty polskie zapusty? Cwilerk.

Kamienicznik do adwokata: Niech mecenas osądzi czy to jest sprawiedliwie. Oto, zamiast komornego w markach, zażądałem od tych utrapieńców — lokatorów deputatu żywiołowego.

I wie mecenas co mi wyznaczyli na okres tygodniowy?

Adwokat: Ciekawy jestem?

Kamienicznik: półtora funta fasoli, pół ćwierci kartofli, 17 funtów soli i 180 wiader wody!!!

Adwokat: Szanowny pan jest winien nieposzanowania prawa i prawo to mści się.

Nie ma innej rady, tylko cierpieć i czekać...

Kamienicznik: Ziemio święta rozstap się! Co za czasy, co za czasy!!!

OGŁOSZENIA ZWYCZAJNE.

Zarząd Stowarzyszenia Handlowców Polskich zawiadamia, że w poniedziałek dn. 31 stycznia b. r. o godz. 7 i pół wiecz. odbędzie się w lokalu własnym

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie

rzeczywistych członków Stowarzyszenia.

PORZĄDEK OBRAD:

1) Zagajenie, 2) wybór prezydium, 3) projekt budżetowy, 4) podwyższenie składek członkowskich, 5) wolne wnioski.

Wnioski członków należy składać do Zarządu na 4 dni przed zebraniem. Ze względu na ważność spraw uprasza się członków Stowarzyszenia o liczne i punktualne przybycie.

Urząd Sanitarno-Obyczajowy

w Łodzi, ul. Tramwajowa 13.

PRZYCHODNIA—AMBULATORJUM

Chorób zewnętrznych (Skórne i weneryczne) i kobiecych:

rano od 11³⁰ do 12³⁰

wieczorem od 7³⁰ do 8³⁰

Poniedziałki, środy i piątki dla mężczyzn, wtorki, czwartki i soboty dla kobiet i dzieci. Pomoc okazywana będzie bezpłatnie.

Opatrunki i zastrzyki płatne po cenie kosztu.

CZCIONKI

zużyte kupujemy.

Płaćmy najwyższe ceny, adm. „PRACY”.

Przejazd Nr. 8, od 10—12 i od 6—7.

DRUKARNIA AKCYDENSOWA

- ŁÓDŹ, -

Przejazd 8

PRACA

- ŁÓDŹ, -

Przejazd 8

PRZYJMUJE OBSTALUNKI NA ROBOTY DRUKARSKIE np.: RACHUNKI, BLANKIETY, CYRKULARZE, KWITARJUSZE, AFISZE, ..

PROGRAMY i t. p. DLA STOWARZYSZEŃ I ORGANIZACJI ROBOTNICZYCH :: :: ZNACZNE USTĘPSTWO.

- ŁÓDŹ, -

Przejazd 8

PRACA

- ŁÓDŹ, -

Przejazd 8

Ogłoszenia d obne.

A. A. A. Kupuje meble, dywany, garderobę, futra, bieliznę i różne sprzęty domowe, płacę najlepiej Wólczańska 43, m. 6, Chrzanowicz.

A. A. A. Kupuje meble, garderobę, bieliznę, futra, maszyny do szycia, dywany, płacę najlepiej, Benedykta 28, m. 13, parter, Ła. 11—80

A damowicz Janina zagubiła dowód osobisty, wydany w Łodzi. 65—3

Baraniak Józef zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną z I p. p. a. P. legionów w Warszawie. 275—2

Dylewska Zofia zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 290—3

Krawiec wojskowy S. Feldshter (ul. Piotrkowska 68), wykonuje tano i solidnie wszelkie roboty w zakresie krawiectwa wojskowego i cywilnego wchodzącego.

Kupuje brylanty, złoto, srebro, diamenty, perły i różne zegarki oraz stare zegary, płacę najlepsze ceny, proszę się przekonać № 7 Konstantynowska № 7, prawa oficyna I-o pietro Z. MILICH. 4687—80

Kupuje meble, garderobę, bieliznę, futra, dywany, maszyny do szycia. Płacę najlepiej. Wajnarajch, Benedykta 19, w sklepie. 84—80

Marcecki Adam zagubił paszport rosyjski, wydany w Kielcach. 297—3

Nems Leon zagubił paszport polski, wydany w gm. Stupia.

OBRĄCZKI ŚLUBNE,

duży wybór, wszystkie fasony, pierścionki, kolczyki, zegary, zegarki, najtaniej kupić można

Brzezińska 10

Jan Placek,

przy sklepie zakład reperacyjny

Pralnia chemiczna

adw. H. Szulc, została obecnie nabyta przez S. Feldshtera, Łódź, ul. Wschodnia № 57 poleca się uwadze publiczności. Powierzone obstalunki wykonują tano i solidnie.

Świętochowski Antoni zagubił kartę bezterminowego urlopu, wydaną z baonu zap. 63 p. p. 288—3

Szulec Anna zagubiła paszport rosyjski, wydany w Sieradzu. 267—3

Ubrania

męskie z bostonu wełnianego, spodnie w psaki, ubrania korlowe od Mk. 2800, ubranka w dużym wyborze dla chłopców i dzieci od Mk. 850—, paletka i bunczki, patta męskie na wacie z kołnierzem karakulowym od Mk. 5500—1 od Mk. 4500—, patta jesienne od Mk. 3000—, patta damskie modne koloryst. Mk. 2000—, obuwie modne solidny wybór. Poleca chrześcijańska składnica towarowa pod firmą „Jarmark Łódzki”, Łódź, ul. Piotrkowska № 44. 4651—8

Z powodu wyjazdu do Ameryki dom do sprzedania oraz maszyna do szycia kryla, nowa amerykańska, Piaseczna 19, Chojny. 288—3